

Universiteit
Leiden
The Netherlands

De zaak-Sudobe H.

Cliteur, P.B.

Citation

Cliteur, P. B. (2004). De zaak-Sudobe H. *Elsevier, 2004*(Vooruitblik 2004), 26-27. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/21337>

Version: Not Applicable (or Unknown)
License: [Leiden University Non-exclusive license](#)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/21337>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

die de mens heeft ten opzichte van één of meer goddelijke wezens. Vooral in de 'theïstische godsdiensten' – jodendom, christendom en islam – geldt dat het goddelijk gebod prevaleert boven alle menselijke ethiek.

Een eerste en meest radicale voorbeeld lijkt erg op het geval van de moord op Sudobe.

In zowel de Bijbel als de Koran speelt de figuur van Abraham – in de islam: Ibrahim – een grote rol. Abraham kreeg van God het bevel om zijn zoon te offeren (*Genesis* 22; *Soera* 37: 101). Gemeten aan de gewone ethiek zou geen vader daarover piekeren. Maar Abraham, net als de vader van Adobe, deed het wel. Hij wordt daarvoor in de Bijbel en de Koran uitvoerig geprezen (*Soera* 37: 111: 'Hij behoorde tot Onze gelovige dienaren').

In veel situaties waarin wordt geklaagd over een gebrekkige integratie van nieuwkomers in de Nederlandse samenleving, gaat het over deze tegenstelling. Het is een wijdverbreide overtuiging dat gebrekkige integratie te maken heeft met 'cultuur'. De cultuur van nieuwkomers verschilt van de cultuur van de autochtone bevolking, heet het. Dat is waar, maar wat doorgaans wordt vergeten, is dat cultuur in niet-westerse samenlevingen amper te onderscheiden is van religie. In de westerse samenleving daarentegen is religie (vaak jodendom en christendom) verregaand geprivatiseerd. Of iemand zich conformeert aan religieuze geboden is een zaak van persoonlijke beoordeling en eigen verantwoordelijkheid.

Een voorbeeld van typisch westerse geloofsbeleving is de Amsterdamse gemeenteambtenaar Jan Beerenhout. Beerenhout, een autochtone Nederlander, is bekeerd tot de islam. Maar aan de geboden ervan geeft hij een

hoogst persoonlijke interpretatie. In het boek *Moslim in de polder* van Frits Bolkestein uit 1997, vertelde hij het volgende. In de Koran staat dat het drinken van bedwelmende drank verboden is. Maar toen Beerenhout vanwege zijn hartproblemen op doktersadvies dagelijks twee glazen wijn moest drinken, zei hij: 'Wijn is voor mij geen bedwelmende drank.'

Met instemming citeert Beerenhout een anekdote over een Turkse gastheer. Deze man dronk een glas raki, een drankje met een alcoholgehalte van 50 procent. Hoe is dit voor een moslim te rechtvaardigen? Niet eenvoudig, want de profeet heeft gezegd: 'Laat de eerste druppel niet over uw lippen komen.' De raki-drinkende moslim doopte zijn vinger in het glas en gooide twee druppels op de grond. De rest dronk hij op.

Grappige anekdotes, zeker, maar met een principiële betekenis. Ze illustreren het verschil in houding van een autochtone Nederlander (Beerenhout) tegenover religie en die van allochtonen afkomstig uit een niet-westerse samenleving (zoals de Afghaanse ouders van Adobe). Niet de islam vormt het probleem, maar de wijze waarop iemand zich in een islamitisch land doorgaans verhoudt tot religieuze geboden. Daar zijn het 'dictaten', hier zijn het 'tips' die moeten wijken voor de dokter of persoonlijke verleidingen.

Conclusie? Als we enige vooruitgang willen maken met de integratie moeten we de secularisatie bevorderen. Althans het inzicht dat religieuze verplichtingen met een korreltje zout dienen te worden genomen. Net zoals Beerenhout doet en niet zoals de ouders van Sudobe hebben gedaan. ●

